

DARIO SIRONIĆ
MLADEN OBAD ŠĆITAROCI

MODELI UNAPRJEĐENJA GRADSKIH ULICA

MODELI ZA PODIZANJE VITALNOSTI ULICA
IDENTITET ULICE U GRADU
KRITERIJI ZA UNAPRJEĐENJE ULICA
MODEL OŽIVLJAVANJA SADRŽAJA U ULICI
REDIZAJNA JAVNOG PROSTORA ULICE

Ilustracija:

Oxford Circus, London: Unaprijeđeno raskrižje Oxford Streeta i Regent Streeta, začetak pješačke zone u Oxford Streetu (Izvor: www.cityam.com)

Literatura:

1. Panerai, P.; Castex, J.; DePaule, J. C.; Samuels, I. (2013.), *Urban Forms: The Death and Life of the Urban Block*, Architectural Press / Routledge, New York
2. Moughtin, C.; Mertens, M. (2010.), *Urban Design: Street and Square*, Architectural Press / Routledge, London / New York
3. Elin, N. (2006.), *Integral Urbanism*, Routledge, New York / London
4. Ivanković, V. (2008.), *Ulica grada Vukovara 1945.-1971. i moderne vizije Zagreba u 20. stoljeću: Refleksije utjecaja internacionalnog stila u hrvatskoj arhitekturi i urbanizmu nakon Drugog svjetskog rata*; doktorska disertacija, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
5. Krier, R. (1991.), *Architectural Composition*, Academy Editions, London

Dario Sironić, dipl.ing.arh.
Grad Zagreb, Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet
dario.sironic@gmail.com

Akademik prof.dr.sc. Mladen Obad Šćitaroci, dipl.ing.arh.
Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
mos@arhitekt.hr, scitaroci@gmail.com,
www.scitaroci.hr

Istraživanje je usmjereno uspostavi **modela za podizanje vitalnosti ulica** kao čimbenika identiteta grada. Razlog za istraživanje jest uočena neaktivnost nekih gradskih ulica tumačena nekorisćenjem potencijala. Utvrđen je nedostatak znanstvenih istraživanja i literature o toj temi. Predmet istraživanja su prethodni i uspostavljeni novi programski okviri postupaka za unaprjeđenje ulica. Njihovom se primjenom može vratiti vitalnost ulicama, osuvremeniti ulice – brinući se o očuvanju naslijeđa i percipirajući budućnost. Primjena rezultata istraživanja moguća je u donošenju zakonske regulative i pri oblikovanju prostornoplanskih dokumenata. Problem neaktivnih gradskih ulica rješavao se 1960-ih godina kad su se događale česte preobrazbe središnjih gradskih ulica u pješačke.

Rekonstrukcijom/prenamjenom uličnih zgrada ponegdje se omogućilo prožimanje javnoga uličnog prostora, prizemlja zgrada i dvorišta okolnih blokova. Građene su i nove zgrade. Najnoviji primjeri revitalizacije obilježeni su i prepoznatljivim perivojnim oblikovanjem. Prepoznate dosadašnje preinake i revitalizacije ulica sagledavane su stručno, ali bez znanstveno utemeljenih kriterija i istraženih modela.

Cilj je istraživanja prepoznati modele za poboljšanje stanja, kao inicijalne programske okvire postupaka u skladu s prethodno uspostavljenim **kriterijima za unaprjeđenje ulica** (kriteriji planske razine, sadržajni kriteriji, ekonomski kri-

teriji, kriteriji društvenog značenja i dr.), prema kojima će se moći razmatrati vitalnost ulica.

Istraživanje je izvedeno proučavanjem postupaka poboljšanja nekoliko ulica Beča i Londona. Istraživanjem su obuhvaćene ulice u središtu Beča (preobrazba Mariahilfer Strasse, urbani redizajn u središnjoj pješačkoj zoni, izgradnja u Kärtner Strasse i dr.) te primjeri nedavne revitalizacije ulica u Londonu (unaprjeđenje stanja u Exhibition Road, studija preobrazbe ansambla tri ulice trgovačke zone). Metodom usporedbe postupaka i rezultata u tim ulicama s utjecajima na novu izgradnju uspostavljeni su modeli za unaprjeđenje cjelovitoga stanja ulica.

Model prometne regulacije i unaprjeđenja prethodi ostalim modelima. **Model redizajna** javnoga prostora ulice jest najvidljiviji. Ako su sadržaji u ulicama nedostadni, **modelima oživljavanja** sadržaja i unošenja novih sadržaja privlače se ljudi u ulicu. Interakcijom **planskih modela** u kontekstu konkretne ulice stvaraju se okviri postupaka i za kvalitetniji život te živost ulice. Modeli poboljšanja stanja ulica uspostavljeni ovim istraživanjem utvrđeni su kao objektivni okvir postupaka za unaprjeđenje stanja, koji su važni u budućim teorijskim razmatranjima, ali i u konkretnim aktivnostima i zahvatima revitalizacije gradskih ulica.